جازىغى ئۇش جۈمسقا نازار

ئىيداي پىستى، تىيانشاننىڭ وڭتۇستىكى مەن سولتۇستىكىندەگى جازىغى جىين ـ تەرىن قاربالاستىغىنا شاتتانا قاراغاندا

كۇشار قالاسى: دۇمبە ئىيداي ساتتى

جازىغى استىقتى ساتىپ الۋدىك ئساتتى جۇرگىزىلۋاتقان شىنايى كەپىلدىك ھەتۋ ئۇشىن، كۇشار قالاسى 10 جازىغى استىق ساتىپ الۋ پۇنكتىن قۇرىپ، شارۋالاردىك استىق ساتۋىنا قىزمەت وتەدى. سۈرەتتە: 6 ـ ايدىك 16 ـ كۇنى شارۋالار كۇشار قالاسى ياقا قالاشىغىنداغى استىق پۇنكتىنە دۇمبە ئىيداي ساتىپ بەرۋدە. □ سۈرەتتى نياز راحمان تۇسىرگەن

حوتان قالاسى: ھەركىتى قىزمەت وتەدى

قازىر حوتان قالاسى جىيا ئۆلىنىڭ 21 مىڭ مۇ جەرىنىدەگى دۇمبە ئىيداي ئەركەس ـ تەركەس پىستى. بۇل ئۆل "ۋىسۇ، تىيمىدىلىك جاساۋ، تۇىستىرۇ" قىزمەت ئەرەتتەرىنىڭ مۇشەلەرىن، قىستاق كادىرلارىن جانە خالىق جاساقتارىن، ت. ب ۋىيمداستىرىپ، جاس ھەركىتىلەر قىزمەت وتەۋ ئەرەتىن قۇرىپ، ئەز باسنا بارىپ، ھەبەككۇشى جەتسىپەگەن شارۋا وتباسلارىنىڭ ئىيدايدى ۋاعىندا جىپ ئۇنىا كومەكتەستى. سۈرەتتە: 6 ـ ايدىك 14 ـ كۇنى ھەركىتىلەر قىستاق تۇرىنداغىنداغى دۇمبە ئىيداي ورۋنا كومەكتەسۋدە.

□ سۈرەتتى گازەتىمزدىك جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ئتلىشى جىن شىشىن تۇسىرگەن

اقسۇ ايماغى

جازىغى استىقتى تۇگەلدەي قامبالاۋغا كۇش سالا كەپىلدىك ەتتى

گازەتىمزدىك جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ئتلىشىسى **جاڭ جىلي**، ھەركىتى ئتلىشى **چىن رۇي** 6 ـ ايدىك 18 ـ كۇنى اقسۇدان حابارلايدى. "بىيل وتباسىمز ەككەن ئىيدايدىك مۇ باسنان 520 كىلوگرام ئونىم الدىق، بىلتىرعىا قاراغاندا مۇ باسندىق ئونىم 40 كىلوگرام ارتتى". 6 ـ ايدىك 17 ـ كۇنى شايار اۋدانى نۇرباق اۋىلى جاڭا اۋات قىستاعنىڭ جوعارى ئونىمدى سۇ ۋنەمدەيتىن، ساپالى، جوعارى ئتۇسمدى ئىيداي ەگىنشىلىگى وندىرىسىنەن ۋلگى كورسەتۋ بازاسندا، قىستاق تۇرعىنى احمەت سايىم ئىيداي اتىزىندا ـ عى ۋلكەن كومبايندى كورىپ، جۇزىنەن مول ئونىمنىڭ شاتتىق لەبى ەستى.

كوكتەمگى ەگىس جۇمىسىنىڭ الدىندا، احمەت وتباسىنىڭ 15 مۇ جەرىندەگى ئىيدايدى قىستاقتىڭ ەگىنشىلىك سەلبەستىك كووپەراتيۋىنە جارنا ەتپ قوستى، سەلبەستىك كووپەراتيۋى ئىيداي تۇقمىن جەتىلدىرۋ سەرىكتەستىگىمەن، ۋن تارتۋ سەرىكتەستىگىمەن ئوندىرىس تاپسىرىس توقتامىن جاساسپ، تۇقمدى ئىبر تۇتاس تاڭداۋدى، ئىبر تۇتاس ەگۇدى، اتىزدى ئىبر تۇتاس باسقارىپ ـ باپتاۋدى، ئىبر تۇتاس وراق سالۋدى، ئىبر تۇتاس ساتۋدى جولعا قويدى. مىنە ئىيداي ورىلىپ بولسىمەن، ەگىنشىلىك بازاسنان 3 كىلومەتر جەردەگى استىق پۇنكتىنە ـ پارىلىپ، سۇ قۇرامىن ولشەۋ، ساپاسىن باعالاۋ سياقتى تارتىپتەردەن ئوتىپ، سول جەردىك وزىندە ساتىپ الندى.

"ساپاسى جاقسى بولسا، سۇ قۇرامى كورسەتكىشى مەملەكەتتىك ولشەمنە جەتسە بولعانى، ەك جوعارى باعامەن ساتىپ الامىز. ساتىپ العان سوڭ، ئىيدايدى كەپتىرىپ قامبالاپ، شارۋالارعا جۇيەلى قىزمەت وتەيمىز"، ـ دەدى شايار اۋدانى نۇرباق اۋىلى استىق پۇنكتىنىڭ باستىعى راحمان قۇربان. "شارۋالار + سەلبەستىك كووپەراتيۋى + سەرىكتەستىك + بازا" سىندى كولەمدەنگەن ەگىنشىلىك ۋلگىسى، ولشەمدەندىرىلگەن ئوندىرىس، ەگجەي ـ تەگجەيلى باسقارۋ، كاسىپ سالالاندىرىلعان شارۋاشىلىق سىندى وسى زامانعى اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ داموۋ ۋلگىسى ئىيداي ئونىم مولشەردىنىڭ ارتۋىنا، شارۋالار كىرىسىنىڭ مولايۋىنا مەعىز نەگىز قالادى.

ئتلىشىنىڭ ۋعىسۇىنشا، اقسۇ ايماغى بىيل 2 ميللىيون 200 مىڭ مۇ (جازدىق ئىيدايدى قامتيدى) جەرگە ئىيداي ەككەن، جالپى ئونىمنىڭ 881 مىڭ 300 تونناعا جەتىپ، بىلتىرعىدان 25 مىڭ 800 تونىا ارتاتىندىعى مەجەلەنىپ وتىر.

بىيلعى جازىغى استىق ساتىپ الۋ جۇمىسىن جاقسى نىستەۋ ئۇشىن، اقسۇ ايماغى اۋتونوميالى رايونعا جازىغى استىق ساتىپ الۋعا قاتىستى 817 ميللىيون يۋان قارىز اقشا بەرۋ جوننىدە ئوتىنىش بەردى ئارى 71 جازىغى استىق ساتىپ الۋ ئتۇيىنىن قۇرىپ، شارۋالاردىك استىقتى ساتىپ، ۋستىندە اقشا الۋىنا كەپىلدىك ەتىپ، "اق تالون بەرۋ" جايىتتەرىنىڭ الدىن الدى.

اقسۇ ايماقتىق استىق جانە زاتتىق ماتەريال زاپاس مەكەمەسىنىڭ باستىعى اسقار اقتام بىلاي دەپ تانىستىردى: اقسۇ ايماغى جازىغى استىق ساتىپ الۋ قارجىسىن جەتكىلىكتى دايىندادى، جازىغى استىقتى قامبالاۋدىك دايىندىق جۇمىستارى جاپپاي نىستەلىپ بولدى.

شونجى اۋدانىندا

ئىيداي ورۋشلار "جازىغى ئۇش جۇمىس" شايقاسىنا اتتاندى

ەركىتى تىلشىلەر **باي يۇنفىك، ۋاڭ يۇەچىن** 6 ـ ايدىك 18 ـ كۇنى شونجىدان حابارلايدى. "سىرتتا جۇمىس وتە كوپ، اۋا رايى جاقسى بولسا، ئىبزدىك ئىبىر كومباينىمىز كۇننىنە 300 مۇدان ارتىق ئىيداي ورادى"، ـ دەدى 6 ـ ايدىك 17 ـ كۇنى شونجى اۋدانىنىڭ بىلىۋحى قالاشىعى تاڭفاڭمەن قىستاعنىڭ دىقانى لي جيانگاڭ.

سول كۇنى لي جيانگاڭ 2 كومباينعا جول باستاپ، شىحزى اۋىل شارۋاشىلىق باس الاڭى 1 ـ بولمشە الاڭنىڭ كەڭ اتىزندا ئىيداي وردى.

بىيلعى "جازىغى ئۇش جۇمىس" قارساڭندا، كومباين ماشينا تۇرقىنىڭ ۋلكەن، جىلجۇىنىڭ قولايسىز بولۋى سياقتى ئىس جۇزىندەك ماسەلەلەرگە مەڭزەس، شونجى اۋداندىق اۋىل شارۋاشىلىق ماشينالارىن باقىلاۋ ـ تەكسەرۋ پۇنكتىنىڭ قىزمەتكەرلەرى جۇمىس باسنا بارىپ قىزمەت وتەپ، ئوڭىر اتتاپ ورۋ جۇمىسنا ات سالىستىن اۋىل شارۋاشىلىق ماشينالارىن، اسىرەسە، كومباينداردى جالپى بەتتىك تەكسەرىپ، اۋىل شارۋاشىلىق ماشينالارىن جۇرگىزۋ ـ شىلەردى تەگىن باۋلىپ، جىلدىق تەكسەرۋ جۇرگىزىپ، وتباسلارىن ارالاپ كۋالىك ئبتىردى، «ئوڭىر اتتاپ جۇمىس جۇرگىزۋ كۋالىگىن»، اۋىل شارۋاشىلىق ماشينالارىنىڭ ئوندىرىس حاۋىپسىزدىگى بىلىمدەرى قولدانباسىن تاراتۋ، اۋىل شارۋاشىلىق ماشينالارىن پايدالانۋدا ئوزالارى كومەكتەسۋ قامسىزداندىرۋى ۋگىتى سياقتى قىزمەت وتەۋدى جۇرگىزدى.

شونجى اۋداندىق اۋىل شارۋاشىلىعى تەحنيكاسىن جالپىلاستىرۋ پۇنكتىنىڭ باستىعى ين گاڭ بىلاي دەدى: "بۇكىل اۋاندا 800دەن استام كومباين بار، قازىر جۇزدەن استام ئىيداي ورۋشى اۋىل شارۋاشىلىعى ماشينالارىن ايداپ جورىققا اتتانىپ، شىحىزى، كۇيتۇن سياقتى نەگىزگى جازىغى استىق ئوندىرۋ ۋڭىرلەرىنە بارىپ، تۇتاس شينجياڭنىڭ اۋىل شارۋاشىلىق ماشينالارىنىڭ ئوڭىر اتتاپ جۇمىس نىستەۋىنە قاتىناسىپ، 'جازىغى ئۇش جۇمىسقا' ات سالىسادى".

قۇلجا اۋدانى

قامبالاردى بوساتىپ، بىرىكتىرىپ، جازىغى استىق جىناۋعا دايىندالدى

گازەتىمزدىك جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ئتلىشىسى **ئجازىرا نەسىپەك**، ەركىتى ئتلىشى **چىن يۇڭمەي** 6 ـ ايدىك 18 ـ كۇنى قۇلجادان حابارلايدى. "ول سىرتتاعى سالقىن اۋانى سورىپ كىرگەزىپ، اۋا اعىسىن استىق ۋىيندىسىنە بىرىكەلگى جەتكىزىپ، استىق تەمپەراتۇرا ـ سىن تومەندەتۋ، بىلعالدى جويۋ رولدارىن اتقارىپ، قامباداعى استىق تەمپەراتۇراسىنىڭ 0℃ تان 5℃ ارالىعندا حاۋىپسىز كۇيدە ساقتالۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتەدى"، ـ دەدى 6 ـ ايدىك 18 ـ كۇنى قۇلجا اۋدانى جىنگۇ استىق ـ ماي ساتىپ الۋ، ساتۋ شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگى (تومەندە قىسقاشا جىنگۇ سەرىكتەستىگى دەلىنەدى) ارا وستەڭ بولمشە سەرىكتەستىگىنىڭ قامبا باسقارۋشىسى جوۋ دەمىڭ استىق قامباسىنىڭ دەدىنىنە ورناتىلعان اۋا الماستىرۋ تۇتىگىن كورسەتىپ تۇرىپ.

جازىغى جىين ـ تەرىن تاياپ قالدى، مەملەكەت مەنشىگىندەگى استىق ساتىپ الۋ، ساتۋ كاسىپورنى رەتىندە جىنگۇ سەرىكتەستىگى الدىمەن قامدانىپ، قامبالاردى بەلسەندىلىكپەن بوساتىپ، بىرىكتىرىپ، جازىغى استىق ساتىپ الۋدىك دايىندىعىن الدىن الا جاقسى نىستەدى. بىرنەشە كۇننەن بەرى استىق قامباسىن باسقارۋشىلار 17 استىق ساتىپ الۋ تۇيىنىندەگى 60 جەتكىزۋ ماشيناسى، 51 سۇ قۇرامىن تەكسەرۋ ـ ولشەۋ جابدىعى، ئىيداي سىيمدىلىق سالماقتاۋ جابدىعى سياقتى جابدىقتاردى جالپى بەتتىك تەكسەرىپ ـ جوندەپ، تۇرالاپ تەكسەرىپ ئارى بوساتىلعان قامبالاردى زارارسىزداندىرۋ، قىزمەتكەرلەردى باۋلۋ، الاڭ ـ ورىندارىدى تەگسىتەۋ سياقتى قىزمەتتەردى نىستەپ قاربالاستادى.

بىيل جىنگۇ سەرىكتەستىگى 30 مىڭ تونىا ئىيداي ساتىپ الۋدى جوسپارلادى، قازىر ئونىمدى سىيمدىلىعى 50 مىڭ تونىالىق قامبا ازىرلەدى. استىقتى ئساتتى ساتىپ الۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ ئۇشىن، جىنگۇ سەرىكتەستىگى ساتىپ الۋ تۇيىندەرىن تايانىش ەتە وتىرىپ، ساياساتتى تام قابىرعالارىنا جاپسىرۋ، ولشەمدى تۇعىرعا شىعارۋ، ۋلگىنى سورەگە قويۋدى ورىنداپ، استىق ساتاتىن شارۋالاردىڭ استىقتى اشىق، جايلى، الاڭسىز ساتىپ بەرۋىنە مۇمكىندىك جاسادى. سونىمەن بىرگە، جىنگۇ سەرىكتەستىگى بانكەدەن قارىز الۋ، كاسىپورىن قارجىنى ئوزى ازىرلەۋ سياقتى تاسىلدەر ارقىلى بەلسەندىلىكپەن قارجى ازىرلەپ، استىق ساتاتىن شارۋالاردىڭ "استىق قولىنان شىققاندا، اقشا قالتاسىنا تۇسۋىنە" كەپىلدىك ەتتى.

قاشقار ايماغىندا

%90تەن استام ئىيداي ورىلىپ بولدى

گازەتىمزدىك جالپىلىق اقپارات اقپارات قۇرالدارى ئتلىشىسى **حان چىنيان** 6 ـ ايدىك 18 ـ كۇنى قاشقاردان حابارلايدى. "جارتى جىلدان استام ۋاقىت زەر سالا باعىپ ـ باپتاعان ەڭبەگىمىزدىك التىنداي جەمىسىن ئدال قازىر كورىپ وتىرمىز". 6 ـ ايدىك 18 ـ كۇنى جاڭاشار اۋدانى باقچي اۋىلى سىرلىما قىستاعنىڭ تۇرعىنى امەت تۇردى ساپ ـ سارى ئىيداي داندەرىن قولىنا ۋىستاپ تۇرىپ تەبىرەنە سويلەدى.

6 ـ ايدىك 18 ـ كۇننە دەيىن، قاشقار ايماغىندا 3 ميللىيون 245 مىڭ مۇ جەردەگى دۇمبە ئىيدايدىڭ 3 ميللىيون 191 مىڭ 300 مۇى ورىلىپ بولدى، بىيل جالپى ئونىمنىڭ ئبىر ميللىيون 400 مىڭ تونناداى اسپ، بىلتىرعىدان 60 مىڭ تونناناڭ ۋىستىندە ارتاتىندىعى مەجەلەنىپ، استىق حاۋىپسىزدىگىن پارمەندى قامتاماسىز ەتتى.

"قوعامدانعان قىزمەت وتەۋ استىق ەگۇدەن مول ئونىم الۋدى قامتاماسىز ەتتى"، ـ دەدى يىڭسار اۋدانى وچا قالاشىعى قۇشقاشباق قىستاعنىڭ تۇرعىنى كامىل روزى. قىستاقتا يىڭسار اۋدانى جاڭا ئۇمىت ەگىنشىلىك سەلبەستىك كووپەراتيۋى قۇرىلعان سوڭ، ول ئوزىنىڭ 6.6 مۇ جەرىن سەلبەستىك كووپەراتيۋىنە تاپسىردى، بىيلعى ئىيداي اتىزىن باپتاۋعا قوعامدانعان قىزمەت وتەۋ ۋلكەن رول ساۋلەلەندىردى: نىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ جاعدايى اۋىر بولعان 2 ـ، 3 ـ ايلاردا 100 مۇدىك ۋىستىندەگى ئبىيداي اتىزى سۋارىلىپ، تەڭايتقىش بەرىلدى.

جاڭا ئۇمىت ەگىنشىلىك سەلبەستىك كووپەراتيۋى سياقتى اۋىل شارۋاشىلىعى قوعامدانعان قىزمەت وتەۋ ۋىيمدارى قاشقار ايماعىنا كەڭ تارالعان. جازىغى استىقتى تۇگەلدەي قامباۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ ئۇشىن، قاشقار ايماعىنداعى اۋدان ـ قالالار، قاتىستى تاراۋلار اۋىل شارۋاشىلىعى ئوندىرىسىن جۇمىس ۋىستىندە ىلگەرىلەتۋ ئماجىلىسىن، ت.ب. اشىپ، ەرتە جوبالاپ، ەرتە ورنالاستىرىپ، ەرتە ىڭعايلاپ، اۋىل شارۋاشىلىعى ماشينا ـ جابدىقتارى مەن ادام كۇشتەرىن جازىغى جىين ـ تەرىن جۇمىستارىنا ات سالسۋعا بەلسەنە ۋىيمداستىرىپ، جازىغى جىين ـ تەرىن جۇمىستارىنىڭ اقساماۋىنا، قايتالاي تۇقىم سەبۋدىك توقتاپ قالماۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، جازىغى استىقتى ورۋ، ساتىپ الۋ جۇمىستارىنىڭ ئساتتى ئجۇرىلۋىن زور كۇشپەن قامتاماسىز ەتتى.

بىيلعى جازىغى جىين ـ تەرىن كەزىندە، "ۋىسۇ، تىيمىدىلىك جاساۋ، توعىستىرۋ" بوينشا قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اترەتتەرى ەركىتىلەر قىزمەت وتەۋ اترەتىن ۋىيمداستىرىپ، قىينشىلىعى بار بۇقارانىڭ، ۋىدە قالعان قارتتاردىڭ، جەتىم ـ جەسىر قارتتاردىڭ، مۇگەدەك بۇقارانىڭ ئبىيدايدى ۋاعىندا جىناپ الۋىنا كومەكتەستى.

قازىر قاشقار ايماعى جازىغى استىقتى ساتىپ الۋدا ئبىر ميللىارد 22 ميللىيون يۋاندى تىياناقتاندىردى، قامبا استىققا تولدى، ورۋ ماشينالارىن وڭاۋ ـ جوندەۋ، بوس قامبانى زارارسىزداندىرۋ، ئورت ئسوندىرۋ، ورتتەن ساقتانۋ قۇرىلعىلارىن اۋىستىرۋ سياقتى ئتۇرلى دايىندىق جۇمىستارى نىستەلىپ بولدى.